

Andrzej Żaki, Mieczysław Fraś

Kraków - Dębniki

Informator Archeologiczny : badania 5, 180-181

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pełnione przepalonymi kośćmi i spalenizną, a w samym ośrodku plac spieczonej ziemi. Pod rowem kurhanowym, na zewnątrz obstawy wystąpiły jeszcze ostre podobne greby jamowe. W obrębie kurhanu odkryto fragmenty silnie rozdrobnionej ceramiki zapewne neolitycznej oraz okrzeski krzemienne, które to mabytki należały tu niewątpliwie na wtórnym słożu.

Sondaże A-D w centralnej części omentarzyska wykazały obecność warstwek ziemi ze spalenizną oraz pojedynczych przepalonych kości, zapewne pozostałości zniszczonych dawniej grobów. Odkryto też dwie jamy wypełnione kamieniami z niewiadomego czasu. W wykopach E-H w południowo-zachodniej części omentarzyska odkryto naruszone przez kopcowanie ziemniaków i zasypane zebranymi z pól kamieniami prostokątne bruki różnej wielkości. Pod brukami występowały warstwy spalenizny, przepalonych kości i głębokie jamy ze spalenizną i kośćmi. Znalezione tu fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej pozwalają datować tę strefę omentarzyska, jak to wysuwano już po badaniach 1969 r. - na XII-XIII w.

Kurhany VI-VIII wydają się być wcześniejsze i podobnie jak opublikowany niegdyś kurhan I, pochodzą zapewne II-I w.

Omentarzysko w Kępczce reprezentuje niezmany dotąd typ obrządku pogrzebowego wczesnośredniowiecznych Mazowszan, bezpośrednio poprzedzający pojawienie się mazowieckich omentarzysk rządowych z XII-XIII w. Przetwarzało tu dłużej niż w bezpośrednim sąsiedztwie ciepłalenie. Mimo trudności w datowaniu odkrytych tu obiektów i zniszczeń stanowisko to zasługuje na szczególną uwagę.

KOMOROWO, pow. Szamotuły
Stanowisko 1

patrz okres halstacki

KRAKÓW - DĘBNIKI

Komisja Archeologiczna Oddziału PAN
w Krakowie

Badania prowadzili doc. dr Andrzej Żaki i Mieczysław Frad. Pierwszy sezon badań. Finansował Oddział PAN w Krakowie. Wczesnośredniowieczna osada etwarta.

Na prawym brzegu Wisły, w pobliżu dawnego ujścia rzeki Wilgi, naprzeciw Szałki, odkryto w toku badań powierzchniowych ślady osady etwartej z II i III fazy wczesnego średniowiecza, ciągnącej się na przestrzeni paruset metrów.

Wykopy badawcze założono na przeszło 5 arach, do końca października r. 1971 wyeksplorowano około 3 ary. Rozpoznano 11 jam kulturowych przeważnie o planie owalnym i nieckowatym profilu. Wydobyto duże ilości zabytków ruchomych z w. IX - XII. Oprócz licznych fragmentów ceramiki paru typów, często ornamentowanych i opatrzonych znakami garncarskimi tudzież noszących odciski osi koła, znalezione szereg przedmiotów żelaznych, w tym zwłaszcza noże i brzytwy /28 egz./, groty strzał z miedziami, fragmenty toporów, dwie ostrogi typu III /z płytkowatymi zaczepami i długim, lekko odchylonym bodźcem/, klucze dwu odmian oraz unikalny rodzaj osnika. Wśród przedmiotów brązowych rozpoznano kabłączek skroniowy, guz dzwoneczkowy, fragmenty bransolety, wśród kamiennych - fragmenty żaren obrotowych, oszelek i przęślików, wśród kościanych - kilka okasów żyłw i szydeł. Grudy żużla żelaznego są świadectwem miejscowego wytopu żelaza.

Badania pozostałości tej osady - poprzedniczkii, a później /w. XI-XII/ może oszćci wzmiankowanej w źródłach pisanych wsi Dębnik - będą kontynuowane w latach następnycch.

KRAKÓW - KAZIMIERZ

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Teren Elektrowni - ul. Dajwór 27

Badania prowadził mgr Emil Zalts i zespół pod kierownictwem mgr Kazimierza Radwańskiego. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Wczesne średniowiecze /X-XII w./

W czasie kontroli wykopów związanych z budową instalacji ciepłowniczych, na terenie elektrowni miejskiej, mniej więcej na przedłużeniu ul. Dajwór stwierdzono występowanie na dość znacznej przestrzeni wczesnośredniowiecznej warstwy kulturowej. Badania prowadzono w szerokoekstrzemnym wykopie instalacyjnym oraz w specjalnie założonym wykopie sondażowym.

W południowo-wschodniej oszćci badanego terenu wspomniana warstwa kulturowa należała poziomo i wykazywała największą miąższość około 50 cm. Natomiast w kierunku północno-zachodnim wyraźnie opadła /kąt opadania około 10°/ i wypłycała się do około 20 cm. Zaobserwowano dwa zagłębienia wypełnione humusem z drobnymi węgielkami, które robią wrażenie wkopów na słupy. W tej również partii terenu zaobserwowano jamę z wczesnośredniowiecznym materiałem ceramicznym, fragmentami polipy i kośćciami zwierzęcymi. Układ warstwy kulturowej wskazuje, iż osadnictwo wczesnośredniowieczne w wymienionym rejonie zajęło przestrzeń naturalnego niewielkiego wzniesienia. Wzniesienie